

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Милена Шушулова-Павлова, Нов български университет,
за *дисертационния труд* на Ванг Йе
докторант в АМТГИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив
Факултет *Музикална педагогика*, катедра *Класическо и поп и джаз изпълнителско изкуство*
с научен ръководител проф. д-р Тони Шекерджиева-Новак
на тема: *СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА ПЕКИНСКАТА ОПЕРА ДЗИНДЗЮ*
И ИТАЛИАНСКАТА ОПЕРА
за присъждане на образователна и научна степен „ДОКТОР“
в професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство

Биографични данни

Ванг Йе завършва бакалавърска степен в университет Чюанджоу в Китай (2006-2010) и магистърска степен в *Conservatorio di musicale Giovanni Battista Pergolesi* в Италия (2011-2015). Йе е баритон. Работи като административен асистент в Италианската музикална академия *SOPHY ARTE MUSICA*. Учи при известния тенор Nazzareno Antinori и при г-жа Sabrina Trojse, а през 2015 завършва Националната музикалната консерватория във Фермо и получава стипендия за асистент от Академията, за да участва в преподавателската работа. По време на обучението си в Италия получава сертификата за италиански В2 от Университета за чужденци в Перуджа. Като солист участва в редица концерти. През 2018 започва редовна докторантура в Пловдив – АМТГИИ при проф. д-р Тони Шекерджиева-Новак. Ванг Йе има спечелени следните награди: Финалист в Седмия международен вокален конкурс *ANITA CERQUETTI* в Италия (2017); Трета награда на Първия международен вокален конкурс *Монтефано* в Италия (2018); Втора награда (група Белсон) на 21-ия Международен конкурс за музиканти *PIETRO ARGENTO* (2018); Златен медал на Фестивал на славянската вокална музика в Пловдив (2019); Първа награда на Международен музикален конкурс *EUTERPE* в Италия (2019); Гранд при в Празници на изкуствата „Боровец 2020“ на Четвърти международен конкурс за камерна музика и индивидуални изпълнители. За времето на своето обучение в Пловдив участва в концерти и представления от името на АМТГИИ, както и в постановки на операта "Ba-ta-clan" на АМТГИИ – Пловдив в София НДК; на операта „Рита“ в Пловдив, Академичен оперен театър и в 2020, 2021 и 2022, съответно на Първи, Втори и Трети фестивал на камерната опера в София в НДК, зала „Люмиер“.

Съдържание на дисертационния труд

Дисертационният труд на Ванг Йе е обсъден и предложен за публична защита на заседание на Катедра *Класическо и поп и джаз изпълнителско изкуство* към АМТГИИ „Проф. Асен Диамандиев“. Той съдържа 176 страници, които включват увод, четири глави, заключение, литература и приложения.¹ Настоящият текст представлява сравнителен анализ на две емблематични за Източната и Западна култура опери – Пекинската опера и Италианската опера. Докторантът проследява произходът и развитието им в контекста на историческите, културните и философски различия, типични за мястото на тяхната поява. Анализира и сравнява структурата на сюжетите в Пекинската и италианската опери, на художествените образи, както и спецификата на музиката и вокалното изпълнение в тях.

Точно формулирани цели и задачи на дисертацията

Многогодишния образователен, научен и изследователски опит на докторанта, натрупан в Китай и Италия, е причина за избора на темата на дисертацията. Основен обект на изследване на научния труд са Пекинската опера *дзиндзю* и италианският оперен стил *бел канто*. Основна цел на изследването е сравнителният анализ между двете национални изкуства. Основна задача, която си поставя дисертантът, е класификацията на достатъчно документи и факти, които да бъдат подредени научно, систематично и професионално, за да подпомогнат приложно и ефективно сравнителното изследване и да докажат тезата му. В изследването са използвани емпирични методи, включващи проучване и изследване на наличната литература, социални

¹ Глава I. Произход и развитие на Пекинската опера *дзиндзю* и италианската опера. Глава II. Сравнителен анализ на Пекинската и италианска опера чрез творбите „Пияната конкубина“ и „Мадам Бътерфлай“. Глава III. Сравнителен анализ на Пекинската опера *дзиндзю* и италианската опера. Глава IV. Проблеми и конструктивни решения пред двете опери.

анкети, теренни изследвания и интервюта, както и наблюдение. Теоретичните методи се използват в сравнителните изследвания, анализите и обобщенията в дисертацията.

Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение

Докторантът Ванг Йи защитава тезата, че по-задълбоченото изследване на двата културни феномена – Пекинска опера *дзиндзю* и Италианска *бел канто* опера, по-детайлното разбиране на историята и същността им, е от голямо значение за насърчаването и развитието на обмена и взаимодействието между двете култури – Италианската (европейската) и Китайската (азиатската). Безспорно Западната култура влияе върху процесите в развитие на Пекинската опера. При извършеното сравнително проучване на модела на италианската и Пекинска опери Ванг Йе стига до заключението, че и двете използват в работата си системата „учител – ученик“. Прилагането на тази система се обуславя основно от факта, че и италианската, и Пекинската опери са практически приложими изкуства и най-добрият „носител“ на наследяване на опита са актьорите (певците), които практикуват и имат богат сценичен опит и сериозни певчески умения.

Степен на познаване на състоянието на проблема и съответствие на използваната литература

Ванг Йе има богат опит и широко образование – и в Китай, и в Италия, и сега в България – при сериозен вокален педагог– проф. д-р Тони Шекерджиева-Новак. Той печели асистентска степен, която допълнително го ангажира с отговорности пред израстващите поколения певци. Докторантът прави задълбочен анализ на двата вида опери и на двете култури – Китайската и Италианската. Бих казала, че неговата работа търси философска и социологична дълбочина при прочита на фактите и данните. От особен интерес за неговото изследване е разпространението и популярността на Пекинската и италиански опери в днешни дни, както и проблемите, които ги съпътстват при сблъсъка им с технологиите и глобалността. Той предлага и цитира начини за преодоляване на пречките и за продължаване на тези ценни традиции и в двете култури. Подробно е обсъдено как киното, телевизията, интернет и модерните технологии могат да допринесат за осъвременяване на възприемането на двете опери и да ги приближат до съвременната публика. *„Съвременните оперни спектакли, създадени от любов към изкуството, и отговарящи на потребностите на своите автори и публика, несъзнателно са погълнати от „културата на бързо хранене“. За щастие, Пекинската опера и италианската опера своевременно осъзнават този проблем и активно правят подобрения и проучвания, опитвайки се да интегрират древното изкуство в тази епоха и да му вдъхнат нов живот. ... Прегледът на публикации по темата показват, че телевизията също полага много усилия в унисон с националната политика на Китай за насърчаване и популяризиране на традиционната култура. Трябва да споменем съществуването на оперни канали, както по централната телевизия, така и в местните телевизии, в които са разгърнати оперните програми. ... Италианската опера не изостава от общата тенденция да направи смел опит да предава на живо своите представления директно от сцената на оперните си театри. Метрополитън опера в Ню Йорк решава да се справи с кризата, която се обуславя от конкуренцията на другите изкуства, като прави пробив и безапелационно навлиза в дигиталната ера на операта.“* (Цитат от дисертацията на Йе)

Коректност при цитирането на представителен брой автори

Ванг Йе е коректен в своите цитирания. Използва за основа библиография, върху която е изградил и доказал своята теза.

Приноси на дисертационния труд

1. Дисертацията е първата, която сравнява образователните и наследствените модели на Пекинска опера и Италианската опера. Трудът хвърля светлина върху взаимоотношенията учител-ученик в процеса на обучение в опера. Той е ценен с предоставените анализи и идеи за възможни взаимствания на методи и подходи в уроците по вокално пеене. Във време на дигитализация и прагматизъм, когато се наблюдава известно отдръпване от сферата на изкуството, авторът проследява процеса и предлага идеи за привличане, особено на младите хора, към света на оперните постановки. След сравнителни изследвания и направени анкети със студенти и преподаватели, занимаващи се с изучаване на вокална музика в китайски, италиански и български музикални консерватории, както и на актьори, получените резултати са

внимателно анализирани в сравнителен план. В настоящия труд са дадени практични и ефективни предложения и решения за проблемите, пред които са изправени в момента двете опери.

2. Дисертацията е първото цялостно и систематизирано сравнение между Пекинската опера и Италианската опера. То обобщава приликите и разликите в историческия произход на двете опери, в класификацията на ролите, както и на вокалните техники. Описват се и се сравняват езиковите особености, музикалните характеристики и сценичното присъствие на изпълнителите съответно в Пекинската и Италианската опери. Подробно и в сравнителен план са проследени изграждането на сюжета и драматичната структура, а също и на начините за унаследяване на изкуството в двете опери, като са взети под внимание културния и исторически контекст на процеса. „Пияната конкубина” и „Мадам Бътерфлай” са оперите, които са избрани като представителни за Китайската опера и Италианската опера – съответно, за да бъдат подробно анализирани и сравнени, по отношение на сценичното им изпълнение.
3. Изследването е направено и с надеждата, че така може да се насърчи академичния обмен между обучаващите се в областта на Пекинската опера и Италианската опера. Авторът счита, че настоящото съдържание е в състояние да разшири кръгозора за спецификите на Пекинската и Италианска опера и косвено да допринесе за културния обмен, което пък, от своя страна, да даде на хората по-задълбочено и по-добро разбиране за двете култури.

Оценка на съответствието на автореферата с основните положения и приносите на дисертационния труд.

Авторефератът отговаря на дисертацията.

Лични качества на автора (ако рецензентът го познава)

Нямам лични впечатления от докторанта. Но поздравявам и докторанта Ванг Йе, и неговия научен ръководител – проф. д-р Тони Шекерджиева-Новак за чудесната работа. Успех нататък.

Публикации по темата на дисертационния труд

Докторантът има достатъчно публикации върху темата:

- **Йе**, Ванг. *Възникване и развитие на пекинската опера*. В: Годишник 2020 на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив 2020, с. 139 – 147.
- **Йе**, Ванг. *Особености на пекинската опера в Шанхай*. В: Пролетни научни четения 2021. АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, Пловдив: 2021, с. 189 – 194.
- **Йе**, Ванг. *Различия в сценичното изпълнение на пекинската опера*. В: Пролетни научни четения 2021. АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, Пловдив: 2021, с. 195 – 202.
- **Йе**, Ванг. *Начален курс по солфеж на български език за китайски език*. Превод и редакция, Пловдив: 2020. ISMN: 979-0-9021225-0-4.

В заключение на това СТАНОВИЩЕ ще завърша със следната оценка:

Дейността на докторанта отговаря на наукометричните показатели за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, според Закона за развитието на академичния състав на Република България.

Дисертационният труд на **Ванг Йе**, докторант в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив, с научен ръководител: проф. д-р Тони Шекерджиева-Новак на тема: *СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА ПЕКИНСКАТА ОПЕРА ДЗИНДЗЮ И ИТАЛИАНСКАТА ОПЕРА*, заедно с носените от него приноси с научни и приложни качества, както публикациите му, смятам достатъчни, за да дам своята положителна оценка и да предложа на уважаемото научното жури да присъди образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство, на **Ванг Йе**, според изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

01.11.2022, София

Проф. д-р Милена Шушулова-Павлова